

В. ПАВЛОВСЬКИЙ

ПОКАЖЧИК ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

ЧАСТИНА ПЕРША
МОЛОДШИЙ КОНЦЕНТР

В. ПАВЛОВСЬКИЙ

ПОКАЖЧИК ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

ЧАСТИНА ПЕРША
МОЛОДШИЙ КОНЦЕНТР

47545/I

ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ КОМІТЕТ
НАРКОМОСВІТИ УСРР ПО СЕКЦІЇ СОЦІАЛЬНОГО ВИХО-
ВАННЯ ДОЗВОЛИВ ДО ВЖИТКУ ПО ШКІЛЬНИЙ БІБЛІО-
ТЕЦІ ВЧИТЕЛЯ І ДИТЯЧИХ КНЯГОЗБІРНЯХ

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНИ
1928

016: 8-93

Інв 195582

1989

571.954

[016: 087.1]

1

1953
2008
2012

I/24088

Укрголовліт № 2449-а. 1927.

Зам. № 741.

Тираж 5000.

016: 8-93

АНД ім. В. Стефанишин
АН УРСР

ПЕРЕДМОВА

Маємо зараз і в роботі педагога, і в роботі бібліотекаря, що працюють над дитячою книжкою українською, як - найгострішу потребу дістати нарешті хоч який - небудь бібліографічний показчик, що, звівши до купи всі небагаті поки - що скарби української дитячої літератури, дав би змогу зорієнтуватися в цих скарбах та організувати доцільне використання їх.

Вимагає цього насамперед той етап у розвитку продукції української дитячої книжки, що його маємо тепер, коли видавництва *систематично вже й за певним планом* дають на книжковий ринок українську дитячу книжку і коли, виходить, наростає потреба всю цю продукцію якось організувати, систематизувати так, щоб вона скоріше досягла свого призначення. Та серйозність цієї потреби для бібліотечних, і особливо для педагогічних, кіл самим фактом зросту продукції далеко не вичерпується.

Ролею дитячої літератури у виховно - освітньому процесі найбільше зумовлюється ця потреба. Та переоцінка цінностей у справі ролі й значіння дитячої літератури, що відбулася в нашу революційну добу в зв'язку із загальною ревізією установок у справі виховно - освітній, дала і там, усунути як кінцевий наслідок перемогу так званого соціо - біологічного принципу. В світлі марксистської педагогічної думки та рефлексології, що на ній цю думку збудовано, належно оцінено було насамперед ролю оточення й соціальних чинників у створенні конституції дитини, встановлено, що вся сума складних соціальних рефлексів дитини виникає й усталюється залежно від характеру подразників, що їх дає оточення. Звідци ясною зробилася і роля дитячої літератури, як одного з цих соціальних подразників. Вона так саме, як і решта

соціальних чинників, у виховно-освітньому процесі мала бути за знаряддя встановлення в дитини соціально-корисних з погляду нової зверхньої класи — пролетаріату — домінант.

Відтоді починається нова смуга в історії розвитку дитячої літератури, потік нового життя нестримною хвилею впливається в неї, виростають нові теми, нові герої, чітко оформлюється нарешті оця сама нова, цілком від старої відмінна спрямованість, що в основі її лежить орієнтація на диткомрух як базу соціального виховання. Школа і піонерзагін дістають до рук нове могутнє знаряддя, що має відіграти певну роль в процесі формування нових норм поведінки, нового комуністичного світогляду майбутнього громадянства соціалістичних республік.

Та, на жаль, зле стоїть справа з українською дитячою літературою. Виріши в специфічних історичних обставинах національного пригноблення, вона і в своєму революційному розвитку надзвичайно повільно утворює нові шляхи, ледве-ледве ще спинається на ноги... Коли ж до цього ще додати майже цілковиту відсутність бібліографічної й літературно-критичної обробки тих літературних скарбів, що вже є, то зрозуміло стане, оскільки невеличку зброю дається поки-що до рук педагога, керівника піонерзагону та бібліотекаря й оскільки серйозна потреба організувати тут використання навіть найменшої ідеологічно й художньо витриманої літературної крихти.

Але ще більше цю потребу загострює та стадія розвитку комплексової системи, що через неї саме тепер проходить наша школа. Перейдено стадію гарячкових теоретичних шукань та елементарної практичної виучки масового педагога працювати за новою системою, знайдено спокійніший темп праці, що дає змогу взяти курс на поглиблення... І тут виростає нове завдання: з метою поглибити матеріал комплексів організувати планове використання дитячої літератури, щоб-то широко розвинути процес організованого втручання педагога в позашкільне читання дітей. Тим доречніша має бути організація цієї справи, що одночасно педагог втрутиться і хоч частково на певний шлях скерує ту сферу дитячого життя, що випадає з поля його уваги та впливу і що значно збільшилася в зв'язку з ліквідацією клубної частини шкільної праці,— це позашкільне життя з його надзвичайно різноманітною гамою соціальних впливів та настроїв.

Отже з усіх поглядів важливо педагогові взяти курс на планове використання дитячої книжки, і має рацію він, коли вимагає, щоб намічено було тут, принаймні, першу провідну лінію: дано перший орієнтаційний матеріал — бібліографію дитячої книжки.

Цими всіма причинами й зумовлено появу цього бібліографічного покажчика. Охоплює він книжковий матеріал майже виключно для I концентру, лише там, де 3-4 групи можуть використати, матеріал розрахований на дітей старших віком, захоплюючи книжки і II концентру.

Отже, з самого завдання покажчика — дати матеріал з дитячої літератури української для I концентру школи з його поділом на 4 групи — виявляється основна провідна лінія: орієнтуватися не виключно на норми віку, що за принципом біо-соціальними мають бути за основне мірило придатності книжки для дитини, як організму із специфічними біологічними властивостями, в першу чергу з обмеженими можливостями сприйняття, а й на ті педагогічні завдання, що розв'язання їх має ця сама дитяча література спричинити.

З цих самих міркувань при встановленні схеми розташування всього придатного для використання в молодшому концентрі літературного доробку в основу покладений був принцип розташування матеріалу на розділи не за груповою ознакою, а зати́ми трьома основними рубриками, що вже набули широкої популярності в педагогічній масі й що орієнтуватися в них вона вже завикла, — це відомі три колонки: природа, праця, суспільство. Розташувати матеріал саме за цим принципом змусило ще одно величезної ваги міркування.

Соціо-біологічний принцип відкрив надзвичайно широкі перспективи в розумінні розвитку культури дитячого читання. В той час, коли за біо-соціальним принципом дитина ніби-то не могла своїм обмеженим біологічним апаратом сприйняти й перетравити цілу низку складних наукових і життєвих проблем, за соціо-біологічним принципом висунена була вимога так організувати процес прищеплення дітям навички читати, щоб, починаючи від примітивів дошкільного віку, ступнево розгорнути перед дітьми всі типи і художньої, і наукової книжки і, ведучи їх шляхом повільного поширення цих рямок і одночасно невпинного ускладнення форми, підвести до свідомого сприйняття загальної вже художньої й наукової літератури.

Основні галузі життя й науки — природа в усій різнобарвності її виглядів і форм, праця людська з технікою й виробництвом в основі її і, нарешті, суспільство з його складною й багатогранною історією, що в її основі лежить класова боротьба — от ті три основні теми, що, художньо й популярно-науково в дитячій книжці відображені, в своєму гармонійному поєднанні мають внести добру данину в процес утворення в наших дітей матеріалістичного світогляду і, крім того, організовано й уміло використані мають щільно підвести дітей до основного вміння — свідомо читати і наукову, і художню книжку.

Та й самий зміст дитячої літератури сучасної, що шляхи її розвитку розбіглися саме в цих трьох основних напрямках, досить легко укладається в таку робочу схему (звичайно, за винятком деяких кількісно незначних розділів, як, скажімо, періодичні й довідні видання, гри, розваги, веселі книжки, співи, малювання то - що).

Деталізація кожного з цих трьох основних розділів зумовлена була тим наявним книжковим матеріалом, що на нього встигла збагатитись українська дитяча література, придатна для використання в молодшому концентрі. От чому, приміром, у розділі „Природа“ маємо тільки п'ять підрозділів, в той час як розділ „Суспільство“ має їх аж вісім, а розділ „Праця“ — лише два. В першому розділі („Природа“) на чільному місці стоїть підрозділ „Тварини“, значно менший — „Рослини“ і зовсім незначні останні три підрозділи („Вода й земля“, „Серед світів“, „На різні теми“). В основу розподілу на дві основні віти другого розділу („Праця“) покладено завдання вилучити історію розвитку техніки й досягнень людства в боротьбі з природою і самий виробничий процес та виробниче життя людства. Що до останнього розділу („Суспільство“), то тут маємо витриманий такий принцип — в історичній перспективі розгортається життя суспільства спершу до Жовтня, далі класова боротьба до Жовтня, боротьба за Жовтень, нове життя. Крім того, вклинено з міркувань цілком зрозумілих підрозділи „Ленін та інші вожді“ та „Диткомрух“ і з міркувань виключно службового порядку (зручність використання покажчика) вилучено підрозділ „Червоні свята“.

При визначенні групи, що на неї книжку розраховано, встановлені були чотири основні категорії, а саме: 1) дошкільники

й перша група; 2) друга група найчастіше з 1 або 3; 3) третя й четверта група і, нарешті, 4) четверта група. Ці основні категорії превалюють, проте є поруч і низка інших (друга, четверта групи, дошкільн. друга гр. і т. ин.).

Що до форми книжки (белетристична, популярно-наукова), то цей розподіл установлено всередині кожного підрозділу (кожен підрозділ розпадається на два — белетристика на дану тему і популярно-наукові книжки). В основу класифікації цю ознаку не покладено, бо принцип самої класифікації взято не за формою, а за змістом.

Що до використання цього покажчика за такою схемою, то тут педагог має спершу озброїтись усім тим досить таки широким досвідом, що його маємо в галузі керування дитячим читанням і використовувати покажчик згідно з цими вимогами, що їх досить виразно в цьому розумінні вже окреслила педагогічна думка. Зорієнтуватися на свою читацьку дитячу масу, опанувати її читацькі інтереси і скерувати їх на належну путь — таке завдання. Для цього треба насамперед розумітися на самій дитячій книжці, далі знати дитячі інтереси і, нарешті, мати той педагогічний такт, що не дозволить іти, наприклад, шляхом безоглядно заборонного принципу або недоречних порад, що не знаходять відгуку в дитини.

Основні шляхи до правильної з погляду педагогічного постановки справи з просуненням книжки до дитячої маси такі:

1) Реклама книг: вітрини й виставки книг і плакати, об'яви про книжки в стінгазеті, книжкові демонстрації, свята і т. ин.

2) Рекомендація книжок: анотаційні каталоги, списки, відзиви про книжки самих дітей і т. ин.

3) Виховання читацьких навичок: уроки, як поводитися з книжками, як відшукувати потрібні книжки в каталозі або в бібліографічних покажчиках, вибір книжки на полицях, на виставці то-що.

4) Організація читачів через колективне й групове читання, коли діти або, зачитавши поодиночі той самий твір на загальному зібранні, підсумовують враження кожного читача, або, зачитавши низку книжок, підібраних на певну тему, висвітлюють потім цю тему колективом.

Щоб вивчити дитячі інтереси, треба завести статистику читабельности книжок, облік дитячих запитів та зданнів, облік улюблених дитячих книжок та тих, що не подобаються дітям.

Треба встановити категорію типових читачів з усіма властивими їм відмінностями, що виникають у наслідок соціальних, вікових та інших умов, щоб можна було організувати керування читанням дитячої маси. Що краще педагог орієнтується в усіх основних явищах дитячого читання, то швидше він зможе досягти свого завдання скерувати в правильне й потрібне йому річище читацькі інтереси дітей. Тільки тоді він зможе і правильно добирати для них книжки, і обережно й тактовно боротися з читацькими ненормальностями — слабою технікою, поквалітивістю, односторонністю в доборі матеріалу і т. ін. — і поволі поліпшувати художню та ідейну якість книжок з таким розрахунком, щоб привести кінець-кінцем дітей до свідомого ставлення до художньої й наукової загальної вже літератури.

Таким способом дійде педагог і своєї основної мети — на шляху до загальної літератури використати дитячу книжку, як могутнє знаряддя класового соціального виховання.

Розділ І. Природа

ТВАРИНИ (Белетристика)

Автор	Назва твору	Видавництво	Рік видання	Кількість сторінок	Ціна	Для якої групи
Н Біянкі. Мал. Рахманіна	Жабенятко	Книгоспілка	1927		—30	Дошк. 1
Н Біянкі	Полювання цуценяти	"	"	14	—50	"
Бордуляк Г.	Дай, боже, здоров'я корові	Укршкола, Київ, ДВУ,	1917	11	—	3—4
Варава Ол. Мал. Шаталової - Рахманіної	Снігурі	Книгоспілка	1927	10	—80	Дошк. 1
Н Діхтяр Ол. (переклав)	Пригоди Жабки - квакушки	Книгоспілка	1927	12	—30	"
Дмитрієва	Малюк та жучок	Черв. Шл.	1921	40	—15	1
Кіплінг Р. Пер. Кривинюк	Той кіт, що ходив, де хотів. Слоненя. Казки	Катериносл. „Слово“				
Мамін - Сібіряк	Сіренька шийка	„Волошки“, Київ	1918	31	—	1—3
Проф. Нікольський О.	Мій зоологічний садок	Черв. Шл.	1917	23	—	1—3
Поліщук В.			1924	48	—	2—4
Н Мал. І. Падалки	Бездрик - кумедник та комашка-горушашка	ДВУ	1926	16	1—	Дошк. 1
Сірий Юр.	Про горобця славного молодця	Укршкола, Харків	1918	16	—16	1—2
Ткаченко М.	Про моє курчатко	Книгоспілка	1926	9	—7	1
Ткаченко М.	Цар звірів та ин. Оповідання для дітей	Поюр, Харків	1920	62	—	3—4
Н Томпсон Сетон. Переклав Юр. Сірий	Вулі, чабанський пес	Укршкола, Київ	1918	15	—	2—4
Н Томпсон Сетон. Переклад Бейера	Лобо. Король на Курумпо	Педбюро, полт. губ. зем. упр.	1918	23	10—	2—4
Томпсон Сетон. Переклав Кривинюк	Зайцеві пригоди. Оповідання для дітей	Рух, Харків	1919	16	—	2—4
Н Томпсон Сетон, Пер. Ю. Сірого	Подорож дикої качки	Укршкола, Київ	1918	15	—	2—4
Н Томпсон Сетон. Переклав Ю. Макаренко за ред. П. Мирного	Сірий ведмід Ваб.	„Зірка“ Полтава	1919	52	15—	2—4
Франко Ів.	Ворони й сови	Рух, Харків	1926	47	35—	3—4
"	Лис і дрізд (байка)	Вернигора, Київ	1919	10	12—	1—2

Автор	Назва твору	Видавництво	Рік видання	Кількість сторінок	Ціна	Для якої групи
Чепіга Я. Казка з мал. П. Лапіна	Маленький Івасик	Час, Київ	1925	15+1	—	1
Чередниченко В. Упорядк. за ред. Титаренка	Перша в'язочка бубликів (тварини)	ДВУ, Київ	1921	63	—	1—2
Черкасенко С.	Воронько	Книгоспілка, Харків	1927	16	— 5	4
Чехов А.	Білолобий	Укршкола, Київ	1917	11	—	2—3
" "	Каштанка	ДВУ, Київ	1923	45	—	2

(Популярно - наукові)

Русов Ю.	Земноводні тварини	Укршк., Київ	1917	15	— 30	3—4
" "	Про гадів (плазунів)	ДВУ, Харків	1925	11	— 6	3—4
Стюпа	Дітям про комах	Всеукр. кооп. вид. Союз. Київ	1920	30	— 10	2—3

РОСЛИНИ

(Белетристика)

Заїнчківський	Лютий ворог	ДВУ, Київ	1926	31	— 18	4
Теуріє Андре	Люлька	Книгоспілка Харків	1927	16	— 5	4
З франц. переклав Любченко А.						

(Популярно - наукові)

Морозов	Ліс, як життєва громада рослин	ДВУ	1924	33	—	4
Ніконов. Пер. з рос. мови	Життя рослин. Найпростіші досвіди	ДВУ, Харків	1924	55	— 20	4
Поріцький	Як рослини борються від холоднечі, посухи та надмірної вогкості	ДВУ	1925	125	— 70	4
Райнгард	Як і чим живиться рослина і на що йде пожива її	ДВУ	1925	57	— 13	4
Сірий Юр.	Дивовижні рослини	Укршкола, Київ, 2 вид.	1918	14	—	2—4

ВОДА Й ЗЕМЛЯ

(Белетристика)

Автор	Назва твору	Видавництво	Рік видання	Кількість сторінок	Ціна	Для якої групи
Сірий Юр.	Світова мандрівка краплини води	ДВУ	1922	22	— 5	3—4
(Популярно - наукові)						
Андренко Л.	Вода в природі	ДВУ, Харків	1925	53	—	4
Коршіков	Про хмари та дощ	Черв. Шл.	1924	36	—	"
Нечаєв А. Пер. Комарова	Праця річок і струмків	ДВУ	1923	67	—	"
Покровський	Життя землі	Шлях Освіти	1923	79	—	4

СЕРЕД СВІТІВ

(Популярно - наукові)

Барабашів М.	Комети та метеори	Черв. Шл.	1925	58	—	4
Дашевський і Улезко	Зірки та місяць	Черв. Шл.	1925	32	—	3—4
Жарков С.	Народні та наукові приміти про погоду	Рад. сел.	1927	96	—50	4
Красковський С.	Страшні гості (комети)	ДВУ, Харків	1925	45	—15	4
Михайлів В.	Чому холодно, чому жарко	ДВУ, Харків	1925	45	—12	4
Сімейкин В.	Сонце, його діти та онуки	ДВУ, Харків	1925	70	—24	4

НА РІЗНІ ТЕМИ

(Белетристика)

Олесь О. Упорядчик ред. Сулима	Збірник віршів для дітей молодшого віку	ДВУ, Харків	1925	55	—45	1—3
Соколовський	Життя навколо нас : „Як іде життя на світі“, „Про нас самих“, „Серед найближчих приятелів наших“	ДВУ, Харків	1926	62 137 144	—25 —65 —50	4 " 2—4

(Популярно - наукові)

Грінченко Б.	Про пустині	Черкаси, 2 видання ДВУ	1917 1925	56 65	— —43	2—3 4
Крокос В.	Земля, небо, погода	Вид. Ук. Роб. Вістей, Вінніпег, Ман.	1920	57	—	"
Л. В. З рос. мови переклав М. П.	Розмови Василя з Петром про фізику					

Розділ II. Праця
В БОРОТЬБІ З ПРИРОДОЮ
(Белетристика)

Автор	Назва твору	Видавництво	Рік видання	Кількість сторінок	Ціна	Для якої групи
Горовий О.	Працею та знанням. З минулого та сучасного в нарисах та оповіданнях для дітей	Книгоспілка, Київ	1925	152	— 75	4
Даніель Дефо. Скорочення Е. Зборської Грінченко Б.	Життя й дивні пригоди Робінсона Крузо	ДВУ, Юн-сектор	1927	117	— 25	2—4
	Серед крижаного моря. З малюнками	Б.-ка „Молодість“, 5 видання	1918	91	—	4
Кіплінг Р.	Котуко. Повість з ескимоського життя	ДВУ	1926	35	— 17	2—3
Роні. Перекл. В. Сергієнко	Вамірег. Повість з часів кам'яного віку	Книгоспілка, Харків-Київ	1925	173	— 60	4
Ткаченко Д.	Нещасні брати	Книгоспілка, Харків	1927	16	— 5	4

(Популярно - наукові)

Алампієв П.	Курені та хмародрапи	Х. Ю. Л.	1925	39	— 16	4
Кудрявський А.	Як у старовину жили люди. Нариси первісної культури	Шлях Освіти	1923	119	— 70	„
Покровський О.	Стародавні подорожі	Книгоспілка, ДВУ	1925	24	— 30	3—4
Рубінштейн О.	Від копача до трактора		1925	48	— 20	„

ВИРОБНИЦТВО

(Белетристика)

Коцюбинський М.	Нюрнеберзьке яйце	Книгоспілка, Харків	1927	11	— 4	2—3
Немирович-Данченко. Пер. С. Пилипенка	Забута рудня	Книгоспілка, Київ	1925	40	— 15	4
Погрібняк М.	Посуд. Для малечі в фарб. малюнках, проте, з чого та як робиться посуд	ДВУ, Харків	1926	24	1—10	Дошк. 1
Слісаренко С. і Миженко М.	Дітям про хліб	Книгоспілка, Харків	1927	12	— 65	„
„	Хто збудував дім	Книгоспілка, Харків	„	„	— 25	„
Сурожський П.	На трудовий шлях	ДВУ, Харків	1926	142	— 55	3—4

Автор	Назва твору	Видавництво	Рік видання	Кількість сторінок	Ціна	Для якої групи
Чередниченко В. Переказала за Авенаріу- сом	Про що може розпо- вісти кімната	Книгоспілка, Харків	1927	12	—30	Дошк. 1
Черкасенко С.	У шахтарів	Дзвін, Київ	1919	78	—	4

(Популярно - наукові)

Голубович В., Зуєв Л. Матвіїв	З чого та як виробля- ють залізо та сталь Як роблять цукор Чорне золото. Кам'яне вугілля і як його добувати	Черв. Шл. Рад. сел. Головполіт- освіта. Б-ка сел. Харків	1924 1927 1922	94 59 23	— —35 —10	4 " "
Пожидаєв С. Рождествен- ський М. Стрільбицький	Трактор „Фордзон“ Цукрове виробництво (Для учнів) Шахта й шахтарі	ДВУ ДВУ Книгоспілка, Харків	1925 1926 1925	22 57 44	—20 —55 —	" " "

Розділ III. Суспільство

ЖИТТЯ ДО ЖОВТНЯ

(Белетристика)

Автор	Назва твору	Видавництво	Рік видання	Кількість сторінок	Ціна	Для якої групи
Андреев Л, Переклав Старий	Петька на хуторі	Час, Київ	1918	16	—	3—4
—	„Без хліба“. Збірник оповідань	Райспілка, Полтава	1922	135	—20	„
Бічер - Стов	Хатина дядька Тома	ДВУ	1923	213	—	„
Васильченко С.	Збірка творів для дітей старшвіку	ДВУ	1924	124	—80	4
„	Роман	Книгоспілка,	1927	16	— 5	2—4
„	У жнива. Дит. п'еса на 1 дію	Вукоспілка, Київ	1922	28	—	2—4
Винниченко В.	Бабусин подарунок	Час, Київ	1923	28	—25	3—4
„	Кумедія з Костем	Книг. Харків	1927	22+2	— 7	4
„	Фелько - халамидник	Дзвін, Київ	1917	32	—	3—4
Вовчок М.	Дев'ять братів	Книгосп. Хрк.	1926	31	—15	4
„	Козачка	Книгоспілка, Харків	1927	30+2	—10	„
„	Панська воля	Час, Київ	1926	30	—10	3—4
Гордієнко К.	Федько	Книгосп. Хрк.	1925	15	— 8	2—4
Горкий М.	Як я вчився	ДВУ, видання 2 — Харків		+ 3		
Грінченко Б.	Батько та дочка	Книгоспілка	1925	26	—10	3—4
„	Без хліба	Книгоспілка	1926	40	—10	4
„	Грицько	Рух, Харків	1927	22+2	—15	„
„	Дзвоник	Книгоспілка,	1927	16	— 5	2—4
„		Книгоспілка, Харків	1927	16	— 5	2—4
„	Екзамен	Рух, Харків	1927	16	—10	4
„	Кавуни	Книгоспілка, Харків	1926	16	— 4	2—4
„	Ксеня	Книгоспілка, Харків	1926	45	— 4	3—4
„	Непокірний	Книгоспілка,	1926	24	— 7	4
Уложив і зредагував М. Плевако.	Оповідання	ДВУ, Київ	1924	121	—40	„
„	Палії	Рух, Харків	1927	16	—10	„
„	Сам собі пан	Рух, Харків	1927	28	—15	„
„	Сестриця Галя	Книгосп. Хрк.	1926	16	— 4	2—4
„	Украла	Книгосп. Хрк.	1926	16	— 4	„
По переказували Б. та М. Грінченки	Оповідання про дітей		1917	115	—	4
Перекл. М. Плевако	Діти Журби. Збірка оповідань	Зірка Кам - Под., ДВУ	1920	156	—	3—4
Заливчий А.	Зарізяка		—	30	—10	„

Автор	Назва твору	Видавництво	Рік видання	Кількість сторінок	Ціна	Для якої групи
Кляреті Жюль	Бум - Бум	Книгосп. Хрк.	1926	16	— 5	3—4
Короленко. Перекл. з рос., за ред. Б. Щ. Куліш	Діти підземелля	ДВУ, Харків	1922	42	—10	4
Мало Гектор. Перекл. Ол. Діхтяр за ред. В. Гадзінського	Маленький горбань. Інсценізація на 3 карт. Безрідний	Рух, Харків	1924	15	—15	2—4
Маркович	У найми	ДВУ, Видання скор. для діт. мол. віку	1926	103	—40	3—4
Потапенко В.	Чабан	Книгосп. Хрк.	1927	23	—70	"
Сенкевич Г. Перекл. Доманицького	Янко - Музика	Книгосп. Хрк. Шлях Осв. 2 вид.	1925 1923	23 20	— 6 —	3—4 4
Сенченко І.	Паровий млин	ДВУ	1926	100	—60	"
Тесленко А.	Школяр	Книгосп. Хрк.	1927	16	— 4	3—4
Франко І.	Грицева шкільна наука	ДВУ, 6 - ка мол. лен. Харків	1924	16	—10	2—4
Упоряд. М. Плевако	Малий Мирон та інші оповідання	ДВУ, Харків	1924	202	—	4
Черкасенко С.	Ахметка	Укр. читач	1911	—	—	"
"	Безпритульні	Укршкола, Київ	1918	16	—	3—4
"	Маленький горбань	Дзвін, вид. 2 Харків	1918	20	—	—
Чехов А. Перекл. А. Воронця	Спати хочеться	Черв. шлях, Харків	1924	15	—	—
КЛАСОВА БОРОТЬБА (ДО ЖОВТНЯ) (Белетристика)						
Амічіс Е. Пер. Ол. Діхтяря	Маленькі Гарібальдійці. Справжній лицар	Рух, Харків	1919	12+4	—60	2—3
"	Мати. Хлопчик - тарабанщик	Рух, Харків	1919	31	1—50	3—4
Баско С.	На зміну. Дитяча п'єса на 2 дії та 2 картини	ДВУ, Юн-сектор	1927	27	—16	—
Волгін Б.	Митро - шахтар. Дитяча п'єса на 5 одмін	Рух, Харків	1926	40	—15	—
Божко С.	Козаччина	Вид. ЦК КСМУ	1922	38	—	4
Винниченко В.	Кузь та Грицунь	Дзвін, Харків	1915	23	—	4
Вовчок М.	Кармелюк	Педбюро, полт. губ-земства	1917	48	—85	4
Забіла Н.	За волю	Книгоспілка,	1926	32	— 18	4
Карінцев Н.	Пригоди американського піонера	Книгоспілка,	1927	80	—75	4
Лондон Джек. Перекл. С. Вільхового	Застрайкував	Слово, Київ	1925	83+5	—50	—

Автор	Назва твору	Видавництво	Рік видання	Кількість сторінок	Ціна	Для якої групи
Маріон. Перекл. А. Любченко	Малюнки революційні	Книгоспілка	1927	31	— 8	4
Матяш	Коров'ячі діти	ДВУ, Харків	1925	40	—25	3—4
Меніс Я.	Страйк хлопчиків	Черв. Шл.,	1925	32	—12	4
Гра Ф.	Червоні з півдня	ДВУ	1925	—	—	4

(Популярно - наукові)

Свен Гедін. Перекл. Бургарт	Завойовники Америки	Книгоспілка Київ	1926	87	—35	4
-----------------------------	---------------------	------------------	------	----	-----	---

В БОРОТЬБІ ЗА ЖОВТЕНЬ

(Белетристика)

Авслендер С. Перекл. М. Щербак за ред. В. Гадзінського.	Дві завзяття. Повість	ДВУ, Юнсектор., Харків	1926	108	—80	4
Бедзик	До сонця	ДВУ, Юнсектор., Харків	1926	92	—35	3—4
Біглець	Як діти комуни робили	ДВУ, Юнсектор., Харків	1926	23	—25	2—3
Брасюк Г.	Устинка	ДВУ, Юнсектор., Харків	1926	32	—20	3—4
Вахітов. Перекл. Кириленка	Скромні герої	ДВУ	1925	40	—25	4
Гжицький В.	По зорі. Дитяча п'єса на 3 дії	Черв. Шл.	1925	80	—40	3—4
Головко А.	Дівчинка з шляху. Три оповідань	ДВУ, б - ка Селянина, Харків	1925	56	—17	4
"	Чорвона хустина	б - ка Книг-ки, Харків	1924	23	—	4
Грігор'єв. Пер. і переробив О. С - ко	„Паротяг „Э - т 5324“	ДВУ, Харків	1926	36	—20	4
Кароті А. перекл. з рос. мови О. Слісаренко	Чікка в СРСР	ДВУ	1927	143	—60	4
Ковтун І.	Товариш і товаришок	ДВУ	1926	44	—	2—4
Колосов Ол.	Біля рідних могил	Окружком МОДР'у, Київ	1926	32	—10	3—4
"	Ганс і Карл	Окружком МОДР'у, Київ	1926	32	—10	2—3
"	Про малого китайця Тао	Окружком МОДР'у, Київ	1926	30	—10	3—4
Копиленко Ол.	Сенчині пригоди. Оповідання	ДВУ, Харків	1926	38	—35	4

Автор	Назва твору	Видавництво	Рік видання	Кількість сторінок	Ціна	Для якої групи
Кравченко А. Перекл. Копиленко	Як Сашко став червоноармійцем	ДВУ, Харків	1926	46	—30	3—4
Минко В. (За Голловком)	Ой у полі жито. Дитяча п'єса на 3 картини	ДВУ, Юнсектор, Харків	1926	20	—18	3—4
Неверов А.	Мишко Додон	ДВУ, Юнсектор	1927	142	—60	4
Різниченко В.	Гарасько - Повстанець. Двоє оповідань	ДВУ, Юнсектор, Харків	1926	23	—15	4
Фролов О.	Маленький більшовик	ДВУ, Юнсектор, Харків	1927	46	—25	2—3
Худяк	Терешко - Коровник	Книгоспілка	1925	24	—	3—4
	У полі боротьби	ДВУ	1926	22	—18	3—4
Чередниченко В.	До діда, баби по шматок хліба	Книгоспілка	1926	—	—20	"

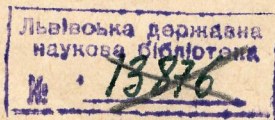
(Популярно - наукові)

Мотузка	Як під проводом Леніна ми перемогли	Черв. Шл.	1924	—	—	—
Яновська Е.	Чому ми святкуємо Червоний Жовтень	ДВУ, Харків	1922	57	—30	4

ЛЕНІН ТА ІНШІ ВОЖДІ

(Белетристика)

Баско	Немає нашого дідуся	ДВУ, Юнсектор	1926	29	—19	3—4
Воронець Л.	Вінок на могилу Леніна. Збірка для дітей	Вид. Х. О - ва сод. ЮЛ	1925	52	—15	4
"	Ленін і діти. Збірка для дітей	ДВУ, 2 доп. вид., Харків	1925	107	—45	4
Еп'к Г.	Ленінським шляхом	Черв. Шл. 2 видання, Харків	1925	20	—8	"
Замойський П.	Лист до Ілліча	ДВУ, Харків	1926	19	—12	2—4
Перекл. з рос. Солодун.						
Переклав В. Рихліцький	Зустрічі селян з Леніном	Черв. Шл.	1924	12	—2	3—4
"	Коло Ленінової труни	"	1925	12	—2	3—4
Колосов	Тринадцять	"	1924	—	—	—
Панченко М.	Ленін	Книгоспілка	1927	42	—30	2—4
Тіхонов	Сами	ДВУ, 2 видання, Харків	1925	15+1	—12	—
	Інсценізація на одну дію за перекл. І. Кулика					
Ємельянов Н.	Таємний курінь	Черв. Шл.	1924	12	—2	3—4
"	Як жив Володимир Ілліч	"	"	"	"	"

Автор	Назва твору	Видавництво	Рік видання	Кількість сторінок	Ціна	Для якої групи
-------	-------------	-------------	-------------	--------------------	------	----------------

(Популярно - наукові)

Дешевов	В. І. Ленін. Біографія для дітей	Книгоспілка	1926	58	—20	3—4
Ліліна З. Переклад А. Любченка	Ленін як людина	ДВУ, Лен. б-ка, Харків	1924	16	— 5	4
Ульянова М.	Дитинство та шкільні роки Леніна	Книгоспілка	1925	40	—10	3—4
Крупська Н.	Моє життя	Книгоспілка	"	—	—	"
Лещинська	Степан Халтурін	ЮЛ	"	—	—25	4
Полярний	Голова Ради Нар. Ком. СРСР Олекса Риков	Книгоспілка	"	18	—10	"
"	Голова Реввійськради СРСР М. Н. Фрунзе	"	"	28	—15	"
Чередниченко В.	Софія Перовська	ДВУ	"	16	— 7	3

ДИТКОМРУХ

(Белетристика)

Волгін Б.	Карпо - злодій. П'єса на 3 дії	Книгоспілка	1925	33	—23	3—4
Громів О.	Шибеники	ДВУ, Харків	1926	55	—30	3—4
Красний Л.	Червона краватка.	Полт. Губ.—				
Моторний М.	Збірка за ред. й передм. К. Коника	Від Нар. освіти	1925	37	—30	2—3
Мухіна	Як Бориско узнав радянські закони	Книгоспілка	1926	—	—40	3—4
Слісаренко, О., Мищенко М.	Жовтентам про піонерів	Книгоспілка	1927	—	—25	Дошк. 1
Юрченко П.	Не словом, а ділом. Дитяча п'єса на 1 дію	ДВУ	1927	16	—10	3—4

(Популярно - наукові)

Вовк Ів.	Піонери в боротьбі з шкідниками полів та городів	ДВУ, Харків	1927	40	—18	4
Інгульський	Участь піонерів у масових с.-госп. кампаніях	"	"	42	—20	"
Кушніренко А. Лір В.	Город піонера	"	"	40	—18	"
"	Діти в царстві капіталу	ДВУ, Юн-сектор	1926	51	—30	3—4
"	Наша всесвітня рать	Х. Ю. П.	1925	48	—	4
Перекл. з другого доповненого вид.						
Міронов М.	Друзі й вороги молодих лєнінців	ДВУ	1925	45	—20	"

Автор	Назва твору	Видавництво	Рік видання	Кількість сторінок	Ціна	Для якої групи
Міронов М. Переклав Коротай	З історії дитячого руху	ДВУ	1926	47	—30	4
Шубенко С.	Ягідник і розсадник овочевих дерев піонера	"	1927	42	—20	4

ЧЕРВОНІ СВЯТА

(Белетристика)

Волиняк	Малий Тарас. П'єса з дитячих років Т. Шевченка на дві дії	Книгоспілка	1924	31	—	2—4
Волобуєв	Мені тринадцятий минуло. П'єса на одну дію	"	"	16	—12	"
Зайчківський	Тарасик. П'єса на дві дії	"	1925	23	—13	"
Муринєць	Тарасиків сон. П'єса	ДВУ	1926	21	—15	"
Панченко	Жовтневі квіти	"	1924	65	—65	—
"	Міжнародний дитячий тиждень	Книгоспілка	1926	71	—40	"
"	Перше Травня	"	1927	76	—50	—
"	Свято врожаю	"	—	40	—26	—
"	Тарас Шевченко	"	1927	52	—35	—
"	Червоні свята	ДВУ	1925	325	1—35	—
Слісаренко О. і Мищенко	Хто нас боронить	Книгоспілка, Харків	1927	11	—25	Дощ. 1
Черкасенко С.	Сашків кінець	ДВУ, Харків	1921	20	—	3—4

(Популярно - наукові)

Лещинська	Ленський розстріл	ДВУ	1924	46	—	4
Лізов Б.	Свято Перше Травня і чому його святкуємо	"	—	16	—16	3—4
Толін М.	Про Червону армію	"	1925	15	— 7	"

НОВЕ ЖИТТЯ

(Белетристика)

Авслендер С. Перекл. В. Чердниченко	Більшаки та малюки	Книгоспілка Харків	1926	12	— 7	1
"	Ромко	ДВУ, Юнсектор, Харків	"	40	—20	2—3
Брасюк Г. Васильківський	Безпутні Республіка. Гра на 3 дії	ДВУ, Харків Книгоспілка	"	62	—35	4
			1925	23	—	2—4

Автор	Назва твору	Видавництво	Рік видання	Кількість сторінок	Ціна	Для якої групи
Волобуєв	На новий шлях. П'єса на 1 дію	Книгоспілка	1925	16	—12	3—4
Головко А.	Інженери. Оповідання	ДВУ, Харків	1926	50	—30	4
Матвієнко	Оленка. Дитяча п'єса на 3 дії	ДВУ, Юн-сектор	"	40	—20	3—4
Минко В.	Купала. П'єса на 3 дії	Книгоспілка	1924	17	—	"
Муринець В.	Розумна бабуся. П'єса на 2 дії	ДВУ	1926	"	—15	3
Отава П.	Як дід Хома навчивсь письма	Т - во „Геть неписьменність“, Київ	"	16	—10	2—3
Павленко	Квіти життя	Шлях Осв., Харків	1924	34	—	3—4
Рубінштейн А.	Як збудовано Рад. Республіку. Розмови вчителя з селянськими дітьми	Книгоспілка	1926	85	—30	2—4
Чередниченко В.	Дитбуд та дуб	Книгоспілка Харків	1927	8	—22	Дошк. 1
"	Що трапилося в школі ^{те-} школі Зорянською	ДВУ, Юнсектор, Харків	1926	36	—20	3—4
Черкасюк	Дід у раді	Книгоспілка Харків	1925	13 + 3	—10	0

(Популярно - наукові)

Бланк Г.	Дитячі споживчі товариства у школі (Організація і практика)	Книгоспілка Харків	1927	80	—40	4
Токаревський М.	Дитячий шкільний кооператив (Організація і практика)	"	"	86 + 2	70	"

НА РІЗНІ ТЕМИ

(Белетристика)

Воронець А.	Безпритульні. Літератур. збірка	Всеукр. Т-во Друзів Дітей	1927	158	—	2—4
Уладнав за ред. М.Кулика	Байки	Рух, Харків	1926	146	—45	3—4
Глібов Л.	Маленький декламатор	Книгоспілка	1926	236	1—	4
за ред. О. Слісаренка	Пригоди Гека Фінна	ДВУ, Харків	1924	338	2—90	3—4
Твен М.	Пригоди Тома Соєра	ДВУ, Харків	1923	186	1—10	"
Томпсон Сетон.	Маленькі дикуни	Час, Київ	1926	96	—90	"
Переробила та скоротила С. Збарська	Що розказувати дітям	ДВУ	1925	95	—	1—4

(Популярно - наукові)

Тім С.	Хто створив бога	ДВУ	1925	71	—30	4
--------	------------------	-----	------	----	-----	---

Розділ IV. Гри, розваги, веселі книжки

Автор	Назва твору	Видавництво	Рік видання	Кількість сторінок	Ціна	Для якої групи
Жук М.	Годинник. Сценка - забава	ДВУ, Київ	1926	23	—45	Дошк. I
Живаго Н. Перекл. В. Черниченко	Прийшла зима Коротай Коротаяевич. Казка про маленького буржуя Коротая Коротаяевича, який грози боявся	ДВУ Книгоспілка,	"	— 15	—50 —40	"
Митрусь. Мал. Біляева	Розвага на дозвіллі	Книгоспілка, Харків-Київ	1926	113	1—	3—4
Нажівін І. Перекл. В. Черниченко	Незадачливий їздець	Книгоспілка, Харків	"	12		2—3

Розділ V. Співи, малювання, вирізування

Автор	Назва твору	Видавництво	Рік видання	Кількість сторінок	Ціна	Для якої групи
Богуславський К.	1905 рік. Муз. - вок. вечірка в школі, клубі, сельбуді, та хаті - читальні	Книгоспілка, Харків	1925	19+1	1—	—
„	Перше Травня. Шкільна збірка пісень	ДВУ, Харків	„	8	—40	—
„	Піонери йдуть (Дит. інтернаціонал, До наших лав, Молот та інші)	„	1926	15+1	—35	—
Вериківський О.	Дитячі пісні. Вип. перший	„	1925	—	—40	—
Верховинець В.	Весняночка (Метод. пояснення до дит. ігор з співами для дит. дошк. віку і для мол. гр. трудшколи)	„	„	—	—	—
„	Ми дзвіночки	„	„	—	—	—
Надсененко Ф.	П'ять дит. п'єс для фортеп'яна (наукр. теми)	ДВУ, шкільн. б - ка, Харків	„	11+1	—	—
Стеценко	Лисичка, котик та півник	„	—	—	—	—
Ступка Ян	Зозуля й півень. Муз. сценка для дітей (Байка Глібова)	ДВУ, Харків	1926	10+2	—65	—
Ступницький В.	Ридає, стогне люд голодний (робіт. пісня 1905 р.). для двогол. шкільн. хору в супр. форт.	„	1925	5+1	—	—
„	Малюйте, діти	Укр. Вид., Катер. Білшовик	—	12	—	Дош. 1
„	Моя азбука	Полтавщини Книгоспілка	—	—	—20	„
„	Пташарня. Альбом художньо виконаних малюнків	„	1927	10	—20	„
Рерг Т.	Роботи з кольорового паперу	„	„	—	—55	„
„	„	„	„	—	—	„
Шаталова - Рахманіна	Фігури	„	„	—	—30	1—3

ЖУРНАЛИ

„Більшовиченята“ — двотижневий додаток Київського Окр. Бюра Піонерів до газ. „Молодий Більшовик“.

„Будь наготові“ — беззаплатний додаток до газети „Звезда“. Дніпропетровськ, 1927 року.

„Діти жовтня“ — двотижневий додаток до „Юнацької правди“. Житомир, № 9. Перше Травня, 1925 рік.

„Піонерія“ — щомісячний додаток до газети „На зміну“. Сектор пер. вид. ДВУ.

„Червона калина“ — жур. тримісячник, 1921 — 22 рік, ДВУ.

„Червоні квіти“ — орган ЦБ Диткомруху й Головоцвиху НКО УСРР. Двотижневий ілюстрований журнал, Харків, ДВУ.

ГАЗЕТИ

„На зміну“ — орган ЦБ Диткоморганізації при ЦК ЛКСМУ, щотижнева всеукраїнська газета ЮП ім. Леніна. Рік видання третій.

„Сільський піонер“ — газета Павлоградського Окргбюра Диткомруху. Редагує й видає Ред. „Змичка“; до березня 1925 року виходила під назвою „Діти села — в піонери“.

„Юний ленінець“ — щотижнева всеукраїнська газета Диткоморг. ЮП ім. Леніна. Орган ЦБ ЮП при ЦК ЛКСМУ. Харків, ДВУ, рік видання третій.

ДОВІДНІ ВИДАННЯ

Інструкція до розповсюдження дитячих журналів та газет з додатком, про що та як писати дописа до газет та журналів. Сектор періодичних видань ДВУ, стор. 11.

**Розділ VII. Спис книжок, що вийшли друком після 1 липня
1927 року та що їх друкується**

Д В У

Автор	Назва твору	Розмір у друкованих аркушах	Ц і н а
Гербурт	Гнатіві пригоди	6,0	— 80
Забіла	Повість про червоного звіра	0,875	— 08
Кароті	Хоробрий	0,875	— 08
Майн - Рід	Маленький моряк	1,125	— 08
Минко	Пастушкові пригоди	1,375	— 25
Сенченко	Скарб	1,875	— 25
Серафімович	На крижині	0,75	— 06

Книгоспілка

Авслендер	Чорний ватажок	5 друк. арк.	—
-----------	----------------	--------------	---

Ч а с

Купрін О. Дит. б - ка № 1 за ред. Я. Чепіги	В нетрях землі	—	— 10
Мюлен Г. Дит. б - ка № 2 за ред. Я. Чепіги	Батрак	—	— 10
Опруд Т. Дит. б - ка № 3	Рибалчин син	—	— 10
Четверіков Д. Дит. б - ка № 4	Самовар	—	— 10
Серафімович А. Дит. б - ка № 5	В бурю	—	— 10
Мак - Кінлей. Дит. б - ка № 6	Герой ревучого потоку	—	— 10
Сейфуліна Л. Дит. б - ка № 7	В колонії	—	— 10
Бляско - Ібаньес. Дит. б - ка № 8	Заєць	—	— 10
Роберте І. Дит. б - ка № 9	Пригоди Мак Легана	—	— 10
Келерман К. Дит. б - ка № 10	Шахтар Мак	—	— 10
Розегер Д. Дит. б - ка № 11	Трудовий день підпаска	—	— 10
Еспарбес Дит. б - ка № 13	Відважний барабанщик	—	— 10
Шмелів. Дит. б - ка № 17	Як слін облизав драпа	12 ст.	10
Гоголь М. Дит. б - ка № 18	Сусіди	15 „	— 10
Сібіряк М. Дит. б - ка № 19	Не моє діло	8 „	— 10

ДРУКУЄТЬСЯ

Д В У

Автор	Назва твору	Розмір у друкованих аркушах	Ц і н а
Хейфец	Ігри юних піонерів	2 ¹ / ₄	—
Ліо - кі	99 ломиголовок	6	—
Кароті	Нічий і Чіпка проти фа- шистів	8	—
Твен	Пригоди Тома Соєра	9 ¹ / ₂	—
Чехов	Каштанка	1 ¹ / ₂	—
Вахітов	Скромні герої	1 ¹ / ₄	—
Полуботко	З Тарасового дитинства	1 ¹ / ₂	—
Матвієнко	Оленка	1	—
Чередниченко В.	Весела компанія	10	—
Варіч	Юний художник	3 ¹ / ₂	—

Книгоспілка

Чередниченко В.	Як було написано першого листа	—	—
Новіков - Прибой	На ведмеда	—	—
Короленко	Два хлопчики	—	—
Іваненко	Івась Хмельниченко	—	—
Мошт	Срібляста лисиця	—	—
Лондон	Тисяча дванадцять тонн	—	—
Верга А.	Таврований рудий	—	—
Мопасан	Бурлаки	—	—
Ткаченко	Кум - Хан. Пригода у повідь	—	—

Ч а с

Чехов А. Дит. 6-ка № 12 за ред. Я. Чепіги	Спати хочеться	—	—
Розегер П. Дит. 6-ка № 14	Цей не загине	—	—
Фролов. Дит. 6 - ка № 15	Маленький більшовик	—	—
Шішков. Дит. 6-ка № 16	Люстерко	—	—

З М І С Т

	Стор.
Передмова	3
Розділ I. Природа	
Тварини	9
Рослини	10
Вода й земля	11
Серед світів	11
На різні теми	11
Розділ II. Праця	
В боротьбі з природою	12
Виробництво	12
Розділ III. Суспільство	
Життя до Жовтня	14
Класова боротьба (до Жовтня)	15
В боротьбі за Жовтень	16
Ленін та інші вожді	17
Диткомрух	18
Червоні свята	19
Нове життя	19
На різні теми	20
Розділ IV. Гри, розваги, веселі книжки	21
Розділ V. Співи, малювання вирізування	22
Розділ VI. Періодичні й довідні видання	23
Розділ VI. Список книжок, що вийшли друком після 1 липня 1927 року та що їх друкується	24

0,60

ПРОВЕРЕНО
С/Ф. 1984

571.954

1

БІ-Я1:Ш141.4
П-424

БІ
Розу

ХАРКІВСЬКА ДОСВІДНА СТАНЦІЯ. КАБІНЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

В. ПАВЛОВСЬКИЙ

ПОКАЖЧИК ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

ЧАСТИНА ПЕРША
МОЛОДШИЙ КОНЦЕНТР

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНИ